

BETIA DE

„MENTALITĂȚI UMANE”

Sintem convinși că ori de cîte ori, în noianul de ziare și reviste, foii și foițe care se ocupă, sub o formă sau alta, de politica, apare o publicație ce-și declară interesul pentru cultură și artă, toată lumea se bucură. Cu atît mai mult ne bucurăm noi, cei care avem (sau ne facem) de lucru în domeniul teatrului și al presei teatrale. Prea multe forțe am pierdut în favoarea politicii! Prea a fost năvalnică, în această direcție, „surgerea de creiere” — cum elegant s-a rostit cineva la televiziunea noastră liberă — ca să nu ne simțim re-confortați văzind că mai sunt și alții care, asemenea nouă, preferă gloriei neperioata-re ce-i va acoperi (dacă n-a și făcut-o) pe redactorii gazetelor „independente”, „de opinie”, „de atitudine” etc., preferă, ziceam, satisfacțiile mai modeste (ca răsunet și remunerăție) procurate de truda pe ogorul, altminteri atât de fertil, tutelat de muze...

Sperăm că lirica noastră introducere a creat atmosfera de care aveam nevoie spre a vă oieri o meditație încă mai lirică: „În curînd, din valurile ei (ale Dimboviței, n.n.), vară o să iasa ca o zvîrlugă de fată cu ochii de aur, iar imbujorat de aurorii dulcele ceas de rouă se va cobori peste chipul orașului” (s.n.). Ea (meditaținea) aparține d-lui Dan Anghelușcu și figurează în numărul 1 al revistei „Scorpion” (Mentalități. Arte. Divertisment — acesta e subtitlul), revistă „propunindu-și un program ce va disocia în orizontul de cuprindere multitudinea așpe-telor și fenomenelor privind reconstrucția mentalităților prin reflexie filosofică și cunoaștere științifică, prin artă și cultură, subiectele fiind abordate dintr-o perspectivă națională și universală”. Trebuie să mărturism că obiectivul astfel anunțat în editorialul „La început de drum” ne-a produs o foarte condamnabilă invadie profesională. E grozav lucru că „disocia (...) multitudinea”, mai ales cînd nu se știe de cine sau de ce anume va fi ea disociată. Am tremătat, iarăși, de gelozie aflind, din același articol, ca „Pentru noi, lecția tinerilor din perioada 16-22 decembrie 1989 ne confirmă faptul că poporul nostru e puternic, decis să înfrângă tirania pîna la eradicarea totală a consecințelor acesteia” (s.n.). Ce-i drept, ne-au cămăngijorat eforturile pe care

a ținut să le facă poporul tot înfrângind tirania „pînă la eradicarea totală” etc., dar... Scump e prețul libertății (de expresie)! Ne-o dovedește și d. George Genoiu, în articolul intitulat „Teatrul și reconstrucția mentalităților”. Astfel, „Dru-mul de milenii parcurs de dramaturgia universală și națională, problematică, substanță ideatică și tipologia pieselor respective consonează vizibil și convingător cu evoluția societății omenești, fiecare scriere fiind o radiografie a epocii și mentalităților umane, o conexiune de semne din care se pot reconstituî realități și lumi revolute, concentrate în personaje și relații disjunctive complexe” (s.n.). E bine că autorul nostru precizează de ce fel sunt mentalitățile radiografiate — și anume, nici mai mult, nici mai puțin, umane —, căci altfel ne-am fi putut închipui, vezi bine, că ele aparțin animalelor sau chiar plantelor (de cînd cu ecologis-til...)! Alt-minteri poți să nu fii de acord cu domnia-sa, mai ales în ce privește cele „personaje și relații disjunctive”. Și, dacă în legătură cu lăptul că „Nu certitudinile sunt materia dramei ci tocmai reversul acestora, dorința de a patrunde în uni-versul neștut sau interzis, nevoia de a cucerî înălțimi și orizonturi din interiorul ființei” ai putea formula îndoială că „do-rința de a patrunde” și „nevoia de a cucerî” sunt, tocmai reversul certitudinilor, în schimb, la observația potrivit careia

„Ceausismul există cu adevărat și să se sedimenteze, dezvăluindu-și forme de manifestare prin oportunism și demagogie, prin delătire și tendințe agresive de șefie, prin incertitudine și confuzie” (s.n.), te cuprinde o spaimă atât de zdravănă încît uită și te mai întrebă care ori și „compartimentele” în care „s-a sedimentat” ceausismul... Cu altă mai multă cu cît, ești prevenit

„Deplorabil te poate face oricine; numai tu însuți te poți face ridicul.”

CARAGIALE

imediat. „Ceausismul este cancerul «moral» care a deteriorat societatea românească prin corupție, nepotism și trafic de influență, manifestări cu implicații și consecințe de lungă durată, masca aparențelor și dedublării cunoșcind multiple forme de disimulare, de deghizări ale figurației în roluri de protago-niști, ca să rămînem în lumea teatrului”. Dacă pînă și „masca” — și nu orice mască: aceea a „aparențelor și dedublării”! — a ajuns să prezinte „multiple forme de disimula-re, de deghizări”, atunci s-a terminat! Deși aserțiunea precedentă îți amintește de Pirandello (care l-ar invidia mult pe d. Genoiu pentru finețea... disocierilor), parcă nu-ți prea mai vine să calcă în-tr-un teatru. E adevarat, te mai liniștești înăund act ca „Disociind (!!) sindromurile de oportunitism, demagogie și parvenitism politic, de euforie și exaltare rebelă, excesul și superficialitatea fiind caracteristi-ce etapelor de tranziție, teatru de care va avea nevoie societatea noastră va transfigura artistic structuri de gîndire în mentalitate” (s.n.), dar... Devii și mai precaut atunci cînd citești în numărul 2 al revistei, cele cîteva rînduri în care se relatează „Inaugurarea Teatrului «Scorpion»”, aparținind aceleiași „Socie-tăți teatrale” ce editează publicația. Tî se spune acolo, negru pe alb — vorba ceea, de la obraz: „Simpla dumneavoastră par-ticipare (la spectacolele teatrului în ches-tie, n.n.) este deja o adeziune” (la, bă-nuim, programul ideologic al întreprinderii)! E o idee nouă, seducătoare și po-tențial iruțuoasă, pe care ne permitem să o recomandăm, spre studiu și valorifi-care superioara, formăriilor politice in-teresante în sporirea numărului de simpati-zanți declarat oficial. Așa — „ca să ră-mînem în lumea teatrului”.

ALICE GEORGESCU

P.S. Recomandăm — colegial — d-nei (d-rei) Cristina Neagoe, semnatara articolului (altfel, inspirat) „Ne jucăm de-a cuvintele” din nr. 2 al „Scorpionului”, mai multă atenție la propria d-saie exprimare. Nu-i poți musta filologie pe alții cînd vreme îi însași seriul „privind retrospectiv”. Nu încă